

بزرگترین جنگ نابرابر آهن و فولاد

۱۳ شهریور ۱۳۹۳ ساعت ۱۰:۱۵

در این جنگ سربازان ایرانی با شمشیر، نیزه و تیر و کمان می‌جنگیدند در حالیکه ارتش عثمانی از توپ و تفنگ بهره می‌جست. البته صفویان پیش از این جنگ سلاح‌های آتشین در اختیار داشته و به روش استفاده از آن‌ها نیز آشنایی داشتند. دلیل استفاده نکردن از این سلاح‌ها در جنگ چالدران ناشی از سیاست‌های جنگی ایشان بود. چون توپ خانه تحرک سواره‌نظام را محدود می‌کرد، در جنگ‌های صحرایی از توپخانه استفاده نمی‌کردند و در مواردی هم که استفاده شد موثر واقع نگردید.

۲۳ آگوست سال ۱۵۱۴ میلادی، دشت چالدران در نزدیکی خوی صحنه نخستین و در عین حال معروفترین جنگ عثمانی (ترکیه) و ایران بود. در این جنگ نیروهای قزلباش نزدیک به چهار هزار تن و سپاه عثمانی قریب به یکصد هزار نفر بودند که قزلباشان به علت شمار کمتر و نداشتن سلاح آتشین از سپاه عثمانی شکست خوردند. در این جنگ سربازان ایرانی با شمشیر، نیزه و تیر و کمان می‌جنگیدند در حالیکه ارتش عثمانی از توپ و تفنگ بهره می‌جست. البته صفویان پیش از این جنگ سلاح‌های آتشین در اختیار داشته و به روش استفاده از آن‌ها نیز آشنایی داشتند. دلیل استفاده نکردن از این سلاح‌ها در جنگ چالدران ناشی از سیاست‌های جنگی ایشان بود. چون توپ خانه تحرک سواره‌نظام را محدود می‌کرد، در جنگ‌های صحرایی از توپخانه استفاده نمی‌کردند و در مواردی هم که استفاده شد موثر واقع نگردید. همچنین ایرانیان ذاتاً به سلاح آتشین بی‌علاقه بودند و

استفاده از آن را ناجوانمردانه و ناشی از بزدلی می‌دانستند. دلیل کمی شمار سپاهیان ایران در این جنگ حضورشان در خراسان بود تا از یورش غافلگیرانه ازبکان جلوگیری شود. دلیل دیگر شکست قزلباشها پیشنهاد دورمش خان شاملو به شاه اسماعیل بود، مبنی بر اینکه اجازه دهند که ارتش عثمانی آرایش دفاعی خود را تکمیل کند تا ایرانیان بتوانند به ابراز دلیری بپردازند و شاه نیز با این پیشنهاد غیرعادی موافقت کرد. با آغاز جنگ جناح راست سپاه ایران جناح چپ عثمانی را در هم کوبید و فرمانده آن‌ها حسن پاشا نیز کشته شد. صلابت نخستین یورش ایرانیان به حدی بود که سلطان سلیم لحظاتی پس از شروع درگیری به گمان این که کارش با شکستی برق آسا به اتمام رسیده در پی گریز از کارزار بود. کثرت سپاه عثمانی و محدودیت فضای نبرد به قدری بود که عثمانیان برای رویارویی با سپاه ایران پشت نیروهای خود مدت‌ها به انتظار می‌ایستادند. با آغاز به کار توپ‌ها نتیجه جنگ به سرعت به سود عثمانی تغییر کرد. آتش توپخانه برای ایرانیان مصیبت‌بار بود. بسیاری از سپاهیان ایران و فرماندهان و صاحبان مناصب در میدان جنگ کشته شدند و شاه اسماعیل با فداکاری چند قزلباش جان سالم به در برد. سلطان سلیم یکم پس از در هم شکستن سپاه صفوی به دلیل ترس از وجود تله به تعقیب ایرانیان نپرداخت و تنها چند روز بعد به تبریز وارد شد اما بر اثر مقاومت مردم و جنگ و گریز نیروهای محلی وفادار به شاه اسماعیل و کمبود اذوقه مجبور به بازگشت شد. در این حال همسر جوان شاه اسماعیل به اسارت عثمانی‌ها درآمد و به استانبول برده شد، روحانیون عثمانی برای وی خطبه طلاق خواندند و به عقد یکی از درباریان عثمانی درآوردند. این اتفاق تاثیر زیادی بر شاه اسماعیل گذاشت و وی تا آخر زندگی غم از دست دادن و اسارت همسرش را فراموش نکرد. تلفات جنگ چالدران ۲۷۶۵۴ هزار تن از ایران و ۴۱ هزار تن از سپاه عثمانی بود. پس از این شکست قسمت زیادی از مناطق کردنشین ایران ضمیمه خاک عثمانی گشت.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariikh.com/news/۲۰۱۸۵/فولاد-آهن-نایرابر-جنگ-بزرگترین>